

Omvärldsbevakning maj

I det här dokumentet finner du tips från utvecklingsenheten inom vård och omsorg på rapporter och annat smått och gott som kan vara bra.

1. Rapport Psykisk hälsa och suicidprevention lägesrapport 2018 (2019)

Vem har läst och när?	Catharina Frostner 2019-05-15
Källa:	Folkhälsomyndigheten
Antal sidor:	Ca 50 sidor
Länk till rapport:	Länk till rapporten →
Kort sammandrag	
I den här rapporten ges läsaren en överblick över utvecklingen inom området och det arbete som bedrivs av Folkhälsomyndigheten och andra aktörer för att främja psykisk hälsa, förebygga psykisk ohälsa och minska suicid. Rapporten innehåller information från olika underlag, exempelvis statistik från olika datakällor och inhämtat textunderlag från myndigheter, ideella organisationer och forskare.	
Bedömning	
Innehåller många bra länkar till andra rapporter, statistik och liknande. Ett kapitel tar upp äldres psykiska hälsa och hänvisar sedan till annan rapport om digitalisering (se nedan).	

2. Kunskapsstöd Digital teknik för social delaktighet bland äldre personer (2018)

Vem har läst och när?	Catharina Frostner 2019-05-15
Källa:	Folkhälsomyndigheten, Forte, Socialstyrelsen, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering och Myndigheten för delaktighet.
Antal sidor:	14 sidor
Länk till rapport:	Länk till rapporten →
Kort sammandrag	
Detta kunskapsstöd ger vägledning i planeringen av aktiviteter för att främja social stimulans och delaktighet bland äldre personer genom utbildning i och användning av digital teknik. Bland annat nämns att digital teknik kan främja delaktighet och psykisk hälsa stärks av social delaktighet. Det är känt för många att många äldre står utanför det digitala samhället och går då miste om nätets möjligheter, såväl nyttotjänster som underhållning och sociala kontakter. På sidan 11 finns exempel på aktiviteter i kommuner och på sidan 12 finns önskemål från äldre personer.	
Bedömning	
Bra innehåll som ger mer idéer till egen verksamhet. Avslutas med en referenslista som kan användas som tips på mer läsning.	

3. Redovisning regeringsuppdrag ”Från digital teknik till digitalisering” (2019)

Vem har läst och när?	Catharina Frostner 2019-05-15
Källa:	Myndigheten för delaktighet (MFD)
Antal sidor:	28 sidor + länk till metodstöd
Länk till rapport:	Länk till rapporten →
Kort sammandrag	
<p>MFD fick i uppdrag av regeringen 2018 att ta fram och sprida information samt ge stöd till kommunerna om användning och implementering av digital teknik. Syftet var att främja individens rättigheter och möjlighet till ökad delaktighet, trygghet, aktivitet, självständighet och självbestämmande, oavsett ålder, kön och funktionsförmåga. Det redovisas om bakgrund till digitaliseringen i Sverige och vart vi befinner oss idag i utvecklingen. Ett kapitel pratar om risk för digitalt utanförskap och ett om hinder ur ett individperspektiv. I kapitlet om digitalisering i kommunerna nämns vikten av att utforma de digitala tjänsterna med utgångspunkt i en mångfald av behov och förutsättningar. Kommunerna måste förstå vikten av att förebygga hinder när vi inför olika digitala tjänster riktade till medborgarna.</p> <p>Ett metodstöd: inom uppdraget har man tagit fram ett metodstöd som är webbaserat och består av olika delar. Dessa utgörs av ett faktastöd, en skattning och ett samtalsstöd. Det ingår också ett avsnitt som visar exempel på digital teknik samt en film som illustrerar risker för digitalt utanförskap och vilka möjligheter som finns att undanröja hinder för detta. Länk till metodstöd: http://www.mfd.se/stod-och-verktyg/digitala-verktyg/metodstod/digitalt-bistand/</p>	
Bedömning	
<p>Bra innehåll som ger mer idéer till egen verksamhet. Avslutas med en referenslista som kan användas som tips på mer läsning.</p> <p>Metodstödet är bra främst för biståndshandläggare och enheten för hjälpmedel och förebyggande verksamhet. Bra liten film. Samtalsstödet är rätt omfattande med många frågor. Däremot är delarna med faktastöd och visa digital teknik bra input till kunskap.</p>	

4. Rapport Automatisering av arbete (2018)

Vem har läst och när?	Catharina Frostner 2019-05-15
Källa:	Sveriges Kommuner och Landsting
Antal sidor:	31 sidor
Länk till rapport:	Länk till rapporten →
Kort sammandrag	
<p>En rad internationellt uppmärksammade rapporter pekar på att den tekniska utvecklingen innebär en stor potential för automatisering av både fysiska och kognitiva arbetsuppgifter under de närmaste tjugo åren. I svenska kommuner, landsting och regioner är det sannolikt arbetsuppgifter inom administration, ekonomi, service, transport och teknik som kommer att påverkas i störst utsträckning. För att kunna erbjuda en fortsatt bra välfärd, också när de demografiska utmaningarna tilltar, behöver kommuner, landsting och regioner ta tillvara denna potential. Mycket kan göras redan idag. Förutsägbara, regelstyrda arbetsuppgifter kan automatiseras med befintlig teknik. Kommuner behöver vara med och driva utvecklingen. En nyckel är innovativt arbetssätt där man strävar efter ständiga förbättringar. Organisationens förmåga inom områden som innovation, förändringsledning och nyttorealiserings på gjorda investeringar är kritiska framgångsfaktorer i arbetet.</p> <p>Att automatisera betyder att man låter en maskin eller teknik utföra ett arbete. I kapitel 2 presenteras sammanställning från andra rapporter om automatisering. I dessa har det gjorts beräkningar som pekar på att det finns betydande potential att automatisera arbeten med hjälp av ny teknik. I kapitel 3 ges en översiktlig beskrivning av var den tekniska utvecklingen av robotar och artificiell intelligens (AI) befinner sig.</p>	
Bedömning	
<p>En mycket bra rapport. Målgrupp: verksamhetsledning och utvecklingsenheter.</p> <p>Rapporten beskriver väl de förutsättningar vi står inför med åldrande befolkning och minskat antal personer i arbetsför ålder vilket ställer krav på nya arbetssätt. Det finns potential att höja kvaliteten i välfärden med hjälp av ny teknik och med nya arbetssätt som kräver lägre grad av bemanning.</p> <p>På sidan 18 finns en lista med exempel på robotar, t ex duschrobot och automatiserad läkemedelshantering. Även kommunikationsrobotar inom vård och omsorg, och Giraffen. På sidan 20 nämns AI med program som kan ta sig an bedömningar, tolkningar och annat som tidigare ansetts krävs mänsklig bedömningsförmåga och erfarenhet. Ett exempel som nämns är en chatt-bot med AI som idag tar hand om 98 % av frågorna som kommer till kundtjänsten i brittiska Enfield town med 300 000 invånare.</p> <p>Viktig att se möjligheterna med robotar och AI och att dessa kan frigöra tid för professionen, inte att de ska bli friställda.</p>	

5. Rapport "Våga vara hemma – ett ekosystem för E-hälsa" (2018)

Vem har läst och när?	Catharina Frostner 2019-05-15
Källa:	Region Östergötland
Antal sidor:	90 sidor
Länk till rapport:	Länk till rapporten →
Kort sammandrag	
<p>Denna rapport är en leverans av första fasen i ett program Region Östergötland bedriver. Här kartlägger man kunskapsläget inom digitalisering bland annat. Digitalisering och e-hälsa har under de senaste 10 åren varit i fokus för utvecklingen av svensk hälso- och sjukvård, omsorg och socialtjänst. I praktiken handlar det om att använda modern teknik för att utveckla smartare arbetsätt som kan bidra till ökad kvalitet för patienter och brukare, men även till en bättre arbetsmiljö för medarbetare. Den största delen i rapporten är en genomförd omvärldsanalys. Den baseras på en överflygning av 20-tal projekt med en fördjupning i 4 av dessa.</p>	
Bedömning	
<p>En intressant rapport som man kan läsa för att få inspiration till hur man bäst bedriver ett projekt för att införa t ex ny metod, digitalisering etc i verksamheten. Här belyser man utvecklingsmöjligheter och lärdomar.</p> <p>Bland annat skriver man att vanliga misstag (förutom generella projektmisstag) är att projekten drivs separat och inte som en integrerad del av den operativa vardagen. Förvaltningsetableringen har inte inkluderats i projekten, vilket försvårar en övergång till ordinarie verksamhet. De projekt som lyckats bäst baseras på en verksamhetsmässig behovsanalys och sedan har tjänster utvecklats utifrån patienternas/brukarnas behov, utan begränsning av faktorer som befintlig organisation. Metoden tjänstedesign (service design) har underlättat processen.</p>	

6. Krisberedskap i socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård 2018 (mars 2019)

Vem har läst och när?	Catharina Frostner 2019-05-15
Källa:	Socialstyrelsen
Antal sidor:	65 sidor
Länk till rapport:	Länk till rapporten →
Kort sammandrag	
<p>Socialstyrelsens utvärdering av socialtjänstens och den kommunala hälso- och sjukvårdens krisberedskap och uppföljning av krishantering i samband med värmeböljan sommaren 2018 visar att krishanteringsprocessen behöver utvecklas ytterligare. Rapporten omfattar en sammanställning och analys över de erfarenheter som ansvariga och personal inom socialtjänstens verksamheter har av att hantera krissituationer.</p> <p>Resultaten från uppföljningen indikerar bland annat:</p> <ul style="list-style-type: none">• att sammantaget behöver krishanteringsprocessen inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården utvecklas ytterligare• att under senare år har kommuner påbörjat arbetet med att utveckla krisberedskapen• att en proaktiv krisberedskap är en framgångsfaktor <p>Socialstyrelsens slutsatser i samband med uppföljningen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Patienter med hemsjukvård är speciellt sårbara vid en kris både av organisatoriska och medicinska skäl. Roll- och ansvarsfördelning mellan regioner och kommuner när det gäller krisberedskap för dessa patienter behöver därför förtydligas.• Socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvårdens krisberedskap behöver formaliseras och organiseras för att hantera framtidens utmaningar. Det behövs en medveten inriktning för att ge goda förutsättningar till en enhetlig krisberedskap och krishantering över hela landet. Utifrån denna inriktning behöver krisberedskap inom socialtjänsten och kommunal hälso- och sjukvård också bli en integrerad del av kommunens övriga arbete med krisberedskap.	
Bedömning	
<p>Jag tycker att socialförvaltningens ledningsnivåer ska läsa rapporten och därefter fundera på hur man själv har det ordnat med krisberedskap och planer. Rapporten tar upp flera områden som berör oss på olika sätt, t ex strömavbrott, värme- och kyla, dricksvattenförsörjning, elektroniska kommunikationer etc. Exemplet i rapporten handlar främst om värmeböljan sommaren 2018.</p> <p>I socialtjänstens och den kommunala hälso- och sjukvårdens krisberedskap ingår att förebygga, motstå och hantera krissituationer. Vid en kris kan även personer som vanligtvis klarar sig själva behöva stöd från socialtjänsten. För personer som redan finns i socialtjänstens verksamheter kan det vid en krissituation krävas nya eller mer omfattande insatser.</p>	